

A Kúria a dr. Nagy Gábor László ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Juhász M. Gábor ügyvéd által képviselt V.r. alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Gödöllői Járásbíróság előtt 9.P.21.941/2012. szám alatt folyamatban volt, és a Budapest Környéki Törvényszék 2.Pf.21.479/2014/4. számú ítéletével befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperes részére 150.000 (Egyszázötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az állam javára, felhívásra 1.980.300 (Egymillió-kilencszáznolcvanezer-háromszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes, valamint jelen per korábbi I.r. és II.r. alperesei között 2002. május 30-án az V.r. alperes részéről eljáró korábbi III.r. alperes ügyvéd közreműködése mellett öröklési szerződés jött létre.

A felperes 2005-ben pert indított a Fővárosi Bíróság előtt az öröklési szerződés módosítása iránt, melyben egyrészt kérte a havi járadék összegének jelentős felemelését, másrészt az öröklési szerződés tárgyaként megjelölt ingatlan vonatkozásában az időközben történt építkezése folytán 42/100 tulajdoni hányad öröklési szerződés hatálya alól történő kivonását. A felperes keresetét a Fővárosi Bíróság elutasította, a Fővárosi Ítéltábla pedig az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A felperes, valamint jelen per korábbi I.r. és II.r. alperesei

között a fennálló rokonai kapcsolat ellenére a viszony megromlott.

A felperes az öröklési szerződéssel összefüggő érvénytelenségi és egyéb igényei tekintetében is peres eljárást kezdeményezett. A Pest Megyei Bíróság a ... számú részítéletével a Gödöllői Városi Bíróság ... számú, felperesnek az öröklési szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét elutasító részítéletét helybenhagyta. A Kúria a ... számú ítéletével a Pest Megyei Bíróság jogerős részítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság részítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy a felperes mint örökhagyó, és a korábbi I.r.-II.r. alperesek között 2002. május 30. napján kötött öröklési szerződés a peres felek viszonylatában érvénytelen. A Kúria az érvénytelenséget azért mondta ki, mert nem volt bizonyítottnak tekinthető, hogy a szerződést kötő felek az öröklési szerződést két okirati tanú előtt, a tanúk együttes jelenlétében írták alá, továbbá, hogy a tanúk aláírása a szerződéskötéssel egyidejűleg került az okiratra.

A Kúria ítéletének meghozatalát követően a felperes a korábbi I.r. és II.r. alperesekkel szemben kártérítés megfizetése iránt is előterjesztett kereseti kérelmet, melynek ... szám alatt elkülönített eljárásban történő elbírálását rendelte el az első fokon eljáró Gödöllői Járásbíróság. Az elkülönített eljárásban a felperes keresetét kiterjesztette az okiratot szerkesztő ügyvédi irodára (V.r. alperesre), az iroda képviselőjében eljáró ügyvédre (III.r. alperesre), valamint az V.r. alperesnél 2003. és 2007. között alkalmazott ügyvédként jogviszonyban álló IV.r. alperesre.

Az elsőfokú bíróság a ... számú végzésével a pert megszüntette a szerződés jóerkölcsbe ütköző és színlelt volta miatt előterjesztett kereseti kérelem tekintetében, míg a 6-II. végzésével a kártérítésre irányuló kereseti kérelem vonatkozásában a felperes elállására figyelemmel szüntette meg a pert az I.r. és a II.r. alperesekkel szemben. A felperesi elállása folytán a 11. számú végzésével a pert a III.r. és a IV.r. alperesek vonatkozásában is megszüntette, mely végzést a Budapest Környéki Törvényszék ... számú végzésével helybenhagyta.

A felperes a fenti előzmények után felemelt kereseti kérelmében kártérítés jogcímén 19.802.619 forint megfizetésére kérte kötelezni az V.r. alperest arra hivatkozással, hogy a 2002. május 30-i öröklési szerződéssel összefüggésben az V.r. alperes tevékenységi körében szándékosan okozott neki kárt.

Az V.r. alperes ellenkérelmében a követelés elévülésére hivatkozott, de érdemben is vitatta a kereseti kérelmet.

Az elsőfokú Gödöllői Járásbíróság a ... számú ítéletével a felperes kereseti kérelmét elutasította. A másodfokú bíróság az elsőfokú

bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet értelmében az öröklési szerződés tartalma a 2002. május 30-án kelt tényállás elnevezésű okiratban rögzítettekkel mindenben szinkronban áll. Ha pedig a szerződő feleknek volt valamilyen titkos fenntartása, szóbeli háttér-megállapodása, az nem esik az V.r. alperes terhére. A felperes a szerződés módosítása iránt előterjesztett kereseti kérelme alapjaként már hivatkozott arra, hogy jelen per korábbi I.r. és II.r. alpereseivel a viszonya megromlott, ebből pedig az következik, hogy a felek közti érzelmi viszonyulás megváltozásáért nem az V.r. alperes a felelős. Az V.r. alperes feladata szerződés szerkesztése és ellenjegyzése volt, amelybe nem tartozott bele a szerződés megkötését évekkal követően a felperes által elvárt egyeztetés, egyezségi kísérlet lefolytatása.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben tartalmilag a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és elsődlegesen az V.r. alperes 19.802.619 forint összegű kártérítés megfizetésére kötelezését, másodlagosan a bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára történő utasítását kérte. Jogszabálysértésként a Ptk. 339. §-a, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (Ütv.) 3. § (2) és (3) bekezdése, 10. § (1) bekezdése, a Pp. 164. §-a, 3. § (5) bekezdése, 163. § (3) bekezdése, 195. § (1) bekezdése és 206. §-a megsértésére hivatkozott. Álláspontja szerint az ügyvéd részére adott megbízás nem tartalmazott arra vonatkozó felhatalmazást, hogy az ingatlan-nyilvántartásba az öröklési szerződés tárgyát képező ingatlanra elidegenítési és terhelési tilalom kerüljön bejegyzésre, erre nem volt szerződési akarata sem. Az V.r. alperes az elidegenítési és terhelési tilalmat úgy alapította meg, hogy a tényvázlat nem tartalmazott erre vonatkozóan a felektől származó megbízást, így az V.r. alperes eljárása miatt lett bejegyezve egy olyan elidegenítési és terhelési tilalom, amely a felperes abban megnyilvánuló kárát okozta, hogy ingatlanát nem fejleszthette, fejezhette be, nem hasznosíthatta, és a családjával való kiváló viszonya is emiatt romlott meg. Hivatkozott arra is, hogy az okiratok szerkesztésekor nem történt pénzátadás, ennek ellenére az öröklési szerződés erre vonatkozó megállapítást tartalmaz. A felperes felülvizsgálati kérelme szerint az V. r. alperes magatartásának jogellenességét a Kúria már megállapította akkor, mikor kimondta az öröklési szerződés érvénytelenségét. A felperes hivatkozott még az elsőfokú eljárásban eljáró bíró által tett elfogultsági bejelentésre.

Az V.r. alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A Pp. 272. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelemben meg

kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, továbbá azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, valamint elő kell adni a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. A felülvizsgálati kérelemben tehát egyrészt megfélelően, szövegesen elő kell adni a felülvizsgálat alapját képező jogszabálysértést, másrészt konkrétan meg kell jelölni a megsértett jogszabályhelyet (BH 2002.164., BH 2001.46.). Akár a konkrét jogszabályhely megjelölése, akár a jogszabálysértés szöveges előadása hiányzik, a felülvizsgálati kérelem nem bírálható el (BH 2005.290., BH 2011.259.). A fenti szabályokra tekintettel a Kúria a felülvizsgálati kérelemnek nem vizsgálta azt a részét, ami a bíróság által megsértett jogszabályhely megjelölését, illetve a megjelölt jogszabálysértés szöveges indokolását nem tartalmazta.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból nem jogszabálysértő.

A felülvizsgálati kérelem tükrében a Kúriának az alperes öröklési szerződés vonatkozásában kifejtett ügyvédi tevékenységét, és az ezzel okozati összefüggésben felmerült esetleges károk kérdését kellett vizsgálnia. Figyelemmel kellett lenni arra, hogy a korábbi eljárásokban ítélettel lezárt jogkérdések újra vitássá már nem tehetők (Pp. 229. § (1) bekezdés), illetve a per korábbi szakaszában felmerült, de a keresetváltoztatások, elállások következtében a jogerős ítélettel nem érintett kérdések a felülvizsgálati eljárásban nem vitathatók.

Helytállóan állapította meg a bíróság, hogy az V.r. alperes nem tanúsított olyan magatartást, ami a felperesi kereseti kérelemben írt károk bekövetkezését okozta. Helyesen mutatott rá a bíróság arra, hogy az ügyletkötéskor az ellenjegyzett okiraton kívül tényvázlat felvételére is sor került, annak adatai pedig egybecsengenek a szerződésben rögzített ügyletkötési akarattal a jogügylet lényegét és az ellenszolgáltatást illetően is. E körben a bíróság az okirati bizonyítékokat megfélelően értékelte (206. § (1) bekezdés).

A szerződéssel összefüggésben a felek ügyvéd előtt fel nem tárt, esetlegesen fennálló rejtett indoka kártérítő felelősséget nem vált ki, és értékelendő, hogy a Kúria döntésével nem akarathiba miatt állapította meg az öröklési szerződés érvénytelenségét, így helyes az a következtetés is, hogy nem merült fel adat arra vonatkozóan, hogy a feleknek egyéb olyan, az V.r. alperes által felismerhető akarata lett volna, ami mellett a nem megfelelő ügyvédi tevékenység

okozott károsodást a felperes számára(Ütv. 3. § (2) és (3) bekezdés, 10. § (1) bekezdés, Ptk. 339. § (1) bekezdés).

Az elidegenítési és terhelési tilalom ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése nem értékelhető az V.r. alperes terhére a felperes károsodását okozó olyan jogellenes és felróható magatartásként, ami a felperes által állított károk bekövetkezését okozta, figyelemmel arra, hogy az elidegenítési és terhelési tilalom ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése a Ptk-n alapult. Akkor járt volna el a jogszabályi rendelkezésekkel ellentétesen az V.r. alperes, ha ezt a kikötést a szerződés nem tartalmazza.

A Ptk. 114. § (1) bekezdése értelmében ugyanis ha jogszabály vagy bírósági határozat kizárja vagy korlátozza a rendelkezés jogát, az ezzel ellentétes rendelkezés semmis. Ilyen kizáró rendelkezést fogalmaz meg a Ptk. 657. § (1) bekezdése, mely szerint az örökhagyó arról a vagyonáról, melyet öröklési szerződéssel lekötött, sem élők között, sem halál esetére nem rendelkezhet. Ezért az öröklési szerződéssel lekötött ingatlanra az örökhagyóval szerződő fél javára szükségképpen elidegenítési és terhelési tilalmat kellett bejegyezni az ingatlan-nyilvántartásba. Az elidegenítési és terhelési tilalom tehát törvényen alapult (BH 2008.86.), ezért az nem függött a felek akaratától. E körben a „színlelt megállapodás” írásba foglalására vonatkozó hivatkozás nem megalapozott.

Az öröklési szerződés érvénytelenségének formai okból történt kimondásából az V.r. alperes kártérítési felelőssége automatikusan nem következik. Arra az eljárás során nem merült fel adat, hogy a szeretetteljes családi kapcsolat megromlása az V. r. alperes magatartása miatt következett volna be. A felperes nem bizonyította, hogy az alperes magatartására vissza vezethetően ilyen jellegű kár érte.

Helyesen állapította meg a bíróság, hogy az V.r. alperes kártérítési felelősségének feltételei nem állnak fenn. A felmerült bizonyítékok megfelelő mérlegelésével (Pp. 206. § (1) bekezdés), a bizonyítás szabályainak tiszteletben tartásával (Pp. 3. § (5) bekezdés), 163. § (3) bekezdés, 164. § (1) bekezdés), jogszabálysértés nélkül jutott ezért arra a következtetésre, hogy a felperes V.r. alperessel szembeni kártérítési keresete alaptalan.

A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése értelmében hatályában fenntartotta, és a felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az alperes felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére kötelezte. A felperes illetékfeljegyzési jogára figyelemmel a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illeték viseléséről az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésére tekintettel a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése,

valamint 15. § (1) és (3) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2016. január 14.

*Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Simonné Dr. Gombos
Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Farkas Attila s.k. bíró*